

архива. - *СББАН*. Клон историко-филологичен и философско-обществен. Кн. XII. С., 1919; 183-188; Из архивата на Найдено Геров. Кн. I. Кореспонденция с частни лица. А-М. С., 1911, 540-549; кн. II. Кореспонденция с частни лица. М-Я. С., 1914 с. 605, 608, 622, 624, 702, 880-881, 887-888; Млъчкова-Спасова, А. Софийската община през Възраждането. - В: България 1300. Институции и държавна традиция. Т. II. С., 1982, 529-537; Възвзова-Каратеодорова, К., Л. Драголова. София през Възраждането. С., 1988, 67-75; Галабер, В. Двадесет и две години сред българите. Дневник. Т. I. 1862-1866. С. 1998, с. 20, 50.

²⁷ Стоянов, М. Българска възрожденска книжнина. Аналитичен репертоар на българските книги и периодични издания 1806-1878. Т. I. С., 1957, 440-446; Димитров, А. Българският периодичен печат..., кн. 10, 24-27; Д. Мишев. Възраждане чрез печата. - В: България 1000 години Царство 927-1927. I. С. б.г. [1930], 620-623.

²⁸ Повече за този форум Вж. в: Ников, П. Възраждане на българския народ..., 210-212.

²⁹ Това са митрополитите Антим Преславски, Панарет Пловдивски и Доротей Софийски, както и юристът Гаврил Кръстевич. Повече за българското участие в това събрание Вж. в: Бурмов, Т. Българо-гръцката църковна распря, 284-285; Бонева, В. Възрожденецът Гаврил Кръстевич. Шумен, 2000, 144-148.

³⁰ Сред документите на д-р Стоян Чомаков е съхранен френскоезичният вариант на този акт на църковното движение. - Шопов, Ат. Д-р Стоян Чомаков..., 228-230.

³¹ Основните събития, свързани с развоя на църковното движение в Търново и Търновска епархия, са представени в: Москов, М. Търново в черковната борба. С., 1915; Плетньов, Г. Мястото и ролята на Търново в националното църковно движение. - Във: Велико Търново и Великотърновският край през вековете. Част I. В. Търново, 1983, 235-247; История на Велико Търново. Т. 2. В. Търново, 2000, 185-243;

³² История на град Враца. От Древността до Освобождението. С., 1976, 29-235.

³³ Сиромасова, Ж. Русе през Възраждането. Русе, 1997, 117-141.

³⁴ Вж. фактите, свързани с развитието на антипатриаршеското движение в тези три епархии в: Маркова, З. София в църковно-националната борба. - В: *София през вековете*. Т. I. Древност. Средновековие. Възраждане. С., 1989, 192-196; Темелски, Хр. Самоков през Възраждането. С., 2000, 394-403; Бонева, В. Българското възрождане в Шумен и Шуменско. Църковнонационални борби и постижения. В. Търново, 2002.

³⁵ Регионалните параметри на църковното движение в изброените митрополитски центрове и прилежащите им епархии могат да се проследят в: Генчев, Н. Възрожденският Пловдив. (Принос към българското духовно възрождане). Пловдив, 1981, 157-290; Тодев, Ил. Българското национално движение в Тракия 1800-1878. С., 1994, 140-186; Тонев, В. Българското Черноморие през Възраждането. С., 1995, 233-270; Липчев, Р. Възрожденска Силистра. Силистра, 2004, 194-220.

³⁶ Повече по въпроса за църковното движение в Македония през 60-те години на XIX век Вж. в: Петров, П. Хр. Темелски. Църква и църковен живот в Македония. С., 2003, 57-96.

³⁷ Църковното движение в тези региони е сравнително слабо проучено. Една от причините е оскъдният изворов материал. - Филипова, Цв. Борбата за независима българска църква във Видинския край. - Известия на музеите в Северозападна България. Т. 7. С., 1982, 79-86; Райчевски, Ст. Нишавските българи. С., 2004, 136-163; Манолова-Николова, Н. Документи за Нишавската епархия от средата на XIX век. - В: Университетски четения и изследвания по българска история. Четвърти международен семинар. Смолян 11-13 май 2006. С., 2008, 186-191.